

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут менеджменту, адміністрування та права

факультет менеджменту

кафедра менеджменту альтернативних джерел енергії

ЗБІРНИК ТЕЗ

**II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА
МАГІСТРАНТІВ
«ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА І СПОЖИВАННЯ
БІОПАЛИВА: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

17 квітня 2013 року

Вінниця–2013

УДК 332:338.432
ББК 65.9 (4УКР) 32 + 65.049 (4УКР)
Е-45

Економічна доцільність виробництва і споживання біопалива: сучасний стан та перспективи. / Збірник тез ІІ Науково-практичної конференції студентів та магістрантів на базі кафедри менеджменту альтернативних джерел / Редколегія: Калетнік Г.М., Скорук О.П., Токарчук Д.М. та інші. – Вінниця, 2013. – 137 с.

У збірнику висвітлено актуальні проблеми розвитку виробництва і споживання біопалива в Україні і в світі

Друкується за рекомендацією кафедри менеджменту альтернативних джерел енергії факультету менеджменту Навчально-наукового інституту менеджменту, адміністрування та права Вінницького національного аграрного університету. Протокол №14 від 09 квітня 2013 року.

Редакційна колегія:

Калетнік Г.М. д.е.н., професор, академік – головний редактор, ВНАУ;

Олійнічук С.Т. д.т.н., професор ВНАУ;

Шпикуляк О.Г. д.е.н., професор ВНАУ;

Скорук О.П., к.е.н., доцент - відповідальний редактор, ВНАУ;

Токарчук Д.М., к.е.н.;

Зубар І.В., асистент;

Здор І.А., асистент.

ЗМІСТ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РИНКУ БІОПАЛИВА, ЯК ЗАПОРУКА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Тромсюк В.Д., Калетнік Г.М.	3
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ З КУКУРУДЗИ	
Штенська О.Б., Калетнік Г.М.	5
КЛАСТЕРНИЙ ПІДХІД ПРИ ФОРМУВАННІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Стрелюк М. І., Калетнік Г.М.	7
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Пришляк Н. В., Шпикуляк О.Г.	9
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ В УКРАЇНІ З ВІДХОДІВ ЦУКРОВИРОБНИЦТВА	
Павельчук І.М., Олійнічук С.Т.	12
ПЕРСПЕКТИВИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ РИНКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Стрелюк М.І., Олійнічук С.Т.	15
ВОДРОСТІ – ІННОВАЦІЙНА ПЕРСПЕКТИВА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	
Поліщук В.О., Шпикуляк О.Г.	17
СТВОРЕННЯ ТЕХНОПАРКІВ В БІОПАЛИВНОМУ ВИРОБНИЦТВІ УКРАЇНИ	
Драчук Ю.П., Шпикуляк О.Г.	20
СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БІОГАЗОВИХ УСТАНОВОК В УКРАЇНІ	
Осипчук Т. П., Олійнічук С.Т.	21
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЮ В УКРАЇНІ	
Куц А.О., Токарчук Д.М.	24
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОЕТАНОЛУ В УКРАЇНІ	
Матковська О.С., Токарчук Д.М.	26
ВІДНОВЛЮВАНІ ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ СІЛЬСЬКОГО ТА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	
Сотніченко І.В., Токарчук Д.М.	28
ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ЕНЕРГЕТИЧНИХ ЦІЛЯХ	
Томчук О.В., Токарчук Д. М.	31
ТВЕРДЕ БІОПАЛИВО - ІННОВАЦІЙНА ПЕРСПЕКТИВА ЕНЕРГЕТИКИ	
Костюк Л.Д., Токарчук Д. М.	33
ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Сивак Б.В., Токарчук Д.М.	35
ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЯ В УКРАЇНІ	
Мельник А.Ю., Токарчук Д.М.	37
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВА І БІОЕТАНОЛУ	
Гесаль Т.С., Скорук О.П.	40
РІПАК ЯК ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЮ	
Жевега М.М., Токарчук Д. М.	42

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЛІСОВИХ БІОРЕСУРСІВ ЯК ВІДНОВЛЮВАНОВОГО ДЖЕРЕЛА ЕНЕРГІЇ	
Присяжнюк Д.В., Токарчук Д.М.	45
ВИРОБНИЦТВО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Павленко С.С., Токарчук Д.М.	47
ВИРОБНИЦТВО БІОЕТАНОЛУ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СПИРТОВОЇ ГАЛУЗІ АПК	
Горобчук В.С., Скорук О. П.	50
ПАЛИВНІ БРЕКЕТИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВНЕ ПАЛИВО	
Рябоконт І.В., Токарчук Д.М.	53
ВОДОРОСТІ - АЛЬТЕРНАТИВА ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТІЙ СИРОВИНІ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА	
Дацюк І.В., Скорук О.П.	56
ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Павельчук І.М. Скорук О.П.	58
ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР НА БІОПАЛИВО	
Шленський О.Б., Токарчук Д.М.	60
ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Калашник В. В., Скорук О.П.	62
ВИРОБНИЦТВО ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА, ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ БІОЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	
Трач Н.В., Скорук О.П.	64
РОЗВИТОК РИНКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Загородня Ю. В., Здор І. А.	66
ВИДОБУТОК СЛАНЦЕВОЇ НАФТИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ПЕК	
Івачковська Л. М., Скорук О.П.	69
СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Квачова С.С., Скорук О.П.	71
БІОПАЛИВО ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
Нестерак С. Л., Скорук О.П.	74
БІОПАЛИВО, ЯК ЗАПОРУКА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	
Кулик І.О., Зубар І.В.	75
ІННОВАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ БІОПАЛИВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ	
Осипчук Т. П., Скорук О.П.	77
РОЗВИТОК ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Коліжук М. В., Здор І. А.	79
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ РІДКИХ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ	
Слюсаренко А.В., Скорук О.П.	81
БІОПАЛИВО ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ	
Чорнокозинська К.М., Скорук О.П.	83
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЯ НА ОСНОВІ РІПАКУ В УКРАЇНІ	
Липко К.В., Скорук О. П.	85

СТВОРЕ
БІОПАЛ
Костельн
ВИРОБЕ
Сідлецьк
ІННОВА
ПРОБЛЕ
Флора Д.
СУЧАСН
БІОПАЛ
Мазурен
ІННОВА
РОЗВИТ
Микитюк
ТЕХНОЛ
Костельн
ПЕРСПЕ
Сенченко
ЕКОЛОГ
Мельник
ДОЦІЛЬ
Пазинич
БІОЕНЕ
ПАЛИВА
Палерук
СУЧАСН
Побереж
ВІДХОД
ВИРОБН
Сметанюк
ІННОВА
Яковенчу
НАПРЯМ
Спориш
ПЕРСПЕ
Снігур В.
ІННОВА
Кулик І.О.
ВПЛИВ
ДІЯЛЬН
Ільченко
ФОРМУВ
Кушпіта
СУЧАСН
БІОПАЛ
Гавура О.

СТВОРЕННЯ ТЕХНОПАРКІВ, ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Костельнюк О.П., Скорук О.П.....	88
ВИРОБНИЦТВО ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Сідлецький А. Ю., Зубар І.В.....	90
ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	
Флора Д. В., Скорук О.П.....	92
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ.	
Мазуренко Т.Р., Скорук О.П.	94
ІННОВАЦІЙНІ НАУКОВІ ПРОЕКТИ, ЯК ПЕРСПЕКТИВА МАЙБУТНЬОГО РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ	
Микитюк А.В., Зубар І.В.....	97
ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЯ	
Костельнюк О.П., Зубар І. В.....	100
ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА З ПАПЕРОВИХ ВІДХОДІВ	
Сенченко А.П., Зубар І.В.....	101
ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЕВНИХ ПАЛИВНИХ РЕСУРСІ	
Мельник О. М., Скорук О.П.....	103
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА БІОДИЗЕЛЯ З РІПАКУ В УКРАЇНІ	
Пазинич О. В., Скорук О.П.....	105
БІОЕНЕРГЕТИЧНІ РЕСУРСИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНИМ ВИДАМ ПАЛИВА	
Палерук А. С., Скорук О. П.....	108
СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Побережна Л. В. , Скорук О. П.....	111
ВІДХОДИ ПТАХОФАБРИК – ПЕРСПЕКТИВНА СИРОВИНА ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВ	
Сметанюк Г. В., Зубар І. В.....	115
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ	
Яковенчук Я.О., Зубар І.В.....	118
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІОПАЛИВА	
Спориш О.І., Зубар І. В.....	121
ПЕРСПЕКТИВИ І ПРОБЛЕМИ ВИРОБНИЦТВА БІОПАЛИВА В УКРАЇНІ	
Снігур В.Л., Здор І.А.....	123
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ БІОПАЛИВА	
Кулик І.О., Скорук О.П.....	126
ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Ільченко Д. О., Скорук О.П.....	128
ФОРМУВАННЯ РИНКУ БІОПАЛИВ В УКРАЇНІ	
Кушпіта М.Й., Здор І.А.	129
СУЧАСНЕ ЕКОНОМІЧНО-ЕФЕКТИВНЕ ТА ЕКОЛОГІЧНО-ЧИСТЕ БІОПАЛИВО	
Гавура О. П., Здор І. А.	132

2. Карачина Н. П., Економічні аспекти державних витрат на необхідність підтримки ринку біопалива / Н. П. Карачина, Р. В. Чайка // [Електронний ресурс]: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1008>

3. Роженко В., Перспективи біопалива в Україні / В. Роженко, В. Марченко, І. Роженко // [Електронний ресурс]: <http://www.agrobusiness.com.ua/agrobusiness/technology/643-2011-09-21-12-25-53.html>

4. Скорук О.П., Перспективи розвитку ринку біопалива в Україні / О. П. Скорук, О. М. Коваль // [Електронний ресурс]: http://www.rusnauka.com/30_NIEK_2011/Ecologia/2_96085.doc.htm

5. Скорук О. П., Економічні аспекти виробництва біодизелю в країні і в світі / О. П. Скорук, І. А. Здор, І. С. Гримаїло // [Електронний ресурс]: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znptdau/2012_2_6/18-6-32.pdf

Summary

Current status and value of grain production in Ukraine /Zagorodnya Y. V., Zdor I. A.

Grounded development of the biofuels market in Ukraine. The effectiveness of the use of biofuels.

Keywords: biofuel, biodiesel, biofuels market.

УДК 620.92:553.9(100)

ВИДОБУТОК СЛАНЦЕВОЇ НАФТИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ПЕК

Івачковська Л. М.

Науковий керівник: Скорук О.П., к.е.н., доцент

Розкрито сутність технологічних та економічних аспектів видобутку сланцевої нафти. Описано способи отримання горючих сланців та найуспішніші приклади їх видобутку в світі, перспективи виробництва сланцевої нафти та реалізації її на світовому ринку.

Ключові слова: Нафта, горючі сланці, виробництво, родовища, угоди.

Однією з найбільш важливих тенденцій, що спостерігаються в даний час у нафтовидобувній галузі, є зниження видобутку легкої нафти та нафти середньої щільності. Скорочення запасів традиційної нафти змушує нафтові компанії звертати все більшу увагу на альтернативні джерела вуглеводнів. Одним з таких джерел, поряд з важкою нафтою є горючі сланці.

Необхідно розглянути, насамперед, поняття сланцевої нафти. В Америці під цим терміном часто розуміють нафту двох видів. Сланцевою називають нафту, одержувану з горючих сланців, яка за своїми властивостями (щільності, в'язкості) значно відрізняється від традиційної легкої нафти [2].

Часто тим же самим терміном позначають нафту за властивостями аналогічними звичайній легкій нафті, але міститься вона в щільних Н колекторах (сланцях). Щоб розділити ці два види нафти фахівці користуються двома термінами: сланцевого масла - для високов'язкої сланцевої смоли з горючих сланців, що вимагає додаткової обробки для перетворення її в нафту і тверде масло - для легкої нафти, що міститься в колекторах з низькими фільтраційно-смісними властивостями.

Горючі сланці відносяться до твердих каустобіолітів і являють собою органомінеральні освіти, сформовані у водних умовах. Геологи визначають горючі сланці як осадові породи, що містять в основному аквагенної органічної речовини (вимерлих морських і озерних тварин, Альга і т.п.), що ріднить їх з нафтою [5].

При нагріванні сланців без доступу повітря утворюються рідкі та газоподібні

Воно повинно стосуватися абсолютно усіх ланок – розпочинаючи з виробництва якісної сировини, і закінчуючи процесами що до стимулювання потенційного кінцевого споживача. Розрахунки, які провели українські вчені, при нинішніх умовах розвитку галузі, для повної переробки 1 млн. тон ріпакової сировини, потрібно виділяти з державного бюджету не менше 400 млн. грн. дотацій [5].

Підтримка розвитку біопалива в Україні повинна базуватися на наступних чинниках:

- гармонізація законодавства України по біопаливу із законодавством ЄС;
- підготовка та впровадження стратегії розвитку ринку біопалива України;
- введення програми просування використання біопалива в транспорті;
- забезпечення експорту біопалива на ринок ЄС та СНД;
- введення фінансових стимулів і інвестиційно-інноваційної підтримки в сфері виробництва біопалива;
- виробництво біодизеля на власні потреби в сільському господарстві;
- особливі податкові рамки при виробництві біопалива для власних потреб;
- споживання частини виробленого біопалива на Україні [4].

Україна має не лише достатню ресурсну базу для виробництва альтернативного палива. Вона має і певну кількість промислових об'єктів, здатних самостійно здійснювати переробку вирощених обсягів біомаси. В Україні працює близько 90 спиртових заводів, але здатні до переробки біоетанолу лише 11 з них. Варто враховувати й потужності олійно-жирових комбінатів, які можуть переробляти близько 7,5 млн т олійних культур. Зазначене вище підтверджує той факт, що Україна здатна вирощувати та переробляти досить значні обсяги біопалива, щоб масштабно використовувати його в різних галузях національної економіки. Науковими інститутами проведені необхідні розрахунки, у яких пропонується збудувати в Україні близько 3 тисяч біогазових установок з різними об'ємами [1].

Отже, ринок біопалива в Україні знаходиться на стадії формування, але сировинне забезпечення цього ринку має досить перспективні напрямки розвитку, які суттєво залежать від імпортерів (переважно європейських країн), оскільки внутрішнє споживання відзначається незначними обсягами. Світове зростання попиту на енергетичні сільськогосподарські культури сприяє зростанню цін на них, що породжує зростання пропозиції. Тому сільське господарство України має всі шанси перетворитися в галузь, що здатна забезпечити не лише продовольчу, а й, у певній мірі, енергетичну безпеку країни.

Висновки. На даний час в Україні найоптимальнішим є такий варіант подій, коли за підтримки державного апарату буде здійснюватися розвиток галузі вітчизняного біопалива як реального способу підвищення енергетичної самостійності та незалежності, що є пріоритетом кожної країни. Якщо нашій країні вдасться налаштувати власну масову систему виробництва і споживання біопального, то це значно послабить енергетичну, а як наслідок – економічну залежність України на міжнародній арені.

Для удосконалення процесу виробництва біопалива в Україні потрібно:

- провести удосконалення державної політики у галузі енергозбереження та використання поновлювальних джерел енергії, що дозволить зменшити частку видобування енергоносіїв у паливному балансі країни;
- сформувати законодавчу та нормативну базу, а також гармонізувати їх відповідними законами та нормами європейських країн;
- забезпечити розвиток плідної співпраці між українськими та зарубіжними працівниками в галузі, для здійснення постійного обміну знаннями та досвідом.

Література

1. Ващук О. В., Особливості формування національного ринку біопалива // С. В. Ващук, М. М. Третяк // [Електронний ресурс] http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mimi/2012_2/5_3.pdf

2. Карачина Н. П., Економічні аспекти державних витрат на необхідність підтримки біопалива / Н. П. Карачина, Р. В. Чайка // [Електронний ресурс]: www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1008
3. Роженко В., Перспективи біопалива в Україні / В. Роженко, В. Марченко, І.Роженко [Електронний ресурс]: <http://www.agrobusiness.com.ua/agrobusiness/technology/643-2011-09-12-25-53.html>
4. Скорук О.П., Перспективи розвитку ринку біопалива в Україні / О. П. Скорук, О. Коваль // [Електронний ресурс]: http://www.rusnauka.com/_NIEK_2011/Ecologia/2_96085.doc.htm
5. Скорук О. П., Економічні аспекти виробництва біодизелю в країні і в світі / О. П. Скорук, І. А. Здор, І. С. Гримайло// [Електронний ресурс]: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/vis_gum/znptdau/2012_2_6/18-6-32.pdf

Summary

*Current status and value of grain production in Ukraine /Zagorodnya Y. V., Zdor I. A.
Grounded development of the biofuels market in Ukraine. The effectiveness of the use of biofuels.
Keywords: biofuel, biodiesel, biofuels market.*

УДК 620.92:553.9(100)

ВИДОБУТОК СЛАНЦЕВОЇ НАФТИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ПЕК

Івачковська Л. М.

Науковий керівник: Скорук О.П., к.е.н., доцент

Розкрито сутність технологічних та економічних аспектів видобутку сланцевої нафти. Описано способи отримання горючих сланців та найуспішніші приклади їх видобутку в світі, перспективи виробництва сланцевої нафти та реалізації її на світовому ринку.

Ключові слова: Нафта, горючі сланці, виробництво, родовища, угоди.

Однією з найбільш важливих тенденцій, що спостерігаються в даний час у нафтовидобувній галузі, є зниження видобутку легкої нафти та нафти середньої щільності. Скорочення запасів традиційної нафти змушує нафтові компанії звертати все більшу увагу на альтернативні джерела вуглеводнів. Одним з таких джерел, поряд з важкою нафтою є горючі сланці.

Необхідно розглянути, насамперед, поняття сланцевої нафти. В Америці під цим терміном часто розуміють нафту двох видів. Сланцевою називають нафту, одержувану з горючих сланців, яка за своїми властивостями (щільності, в'язкості) значно відрізняється від традиційної легкої нафти [2].

Часто тим же самим терміном позначають нафту за властивостями аналогічними звичайній легкій нафті, але міститься вона в щільних Н колекторах (сланцях). Щоб розділити ці два види нафти фахівці користуються двома термінами: сланцевого масла - для високов'язкої сланцевої смоли з горючих сланців, що вимагає додаткової обробки для перетворення її в нафту і тверде масло - для легкої нафти, що міститься в колекторах з низькими фільтраційно-ємнісними властивостями.

Горючі сланці відносяться до твердих каустобіолітів і являють собою органомінеральні освіти, сформовані у водних умовах. Геологи визначають горючі сланці як осадові породи, що містять в основному аквагенної органічної речовини (вимерлих морських і озерних тварин, Альга і т.п.), що ріднить їх з нафтою [5].

При нагріванні сланців без доступу повітря утворюються рідкі та газоподібні